

KEREN KAJEMET - KKL
ISRAELFONDEN

FRAMTIDENS SAMHÄLLE - ISRAEL 2040

UTGÅVA FRÅN KEREN KAJEMET SVERIGE – ISRAELFONDEN
ADAMA nr. 2, vintern 2020. Månaderna SH'VAT/ADAR, år 5780

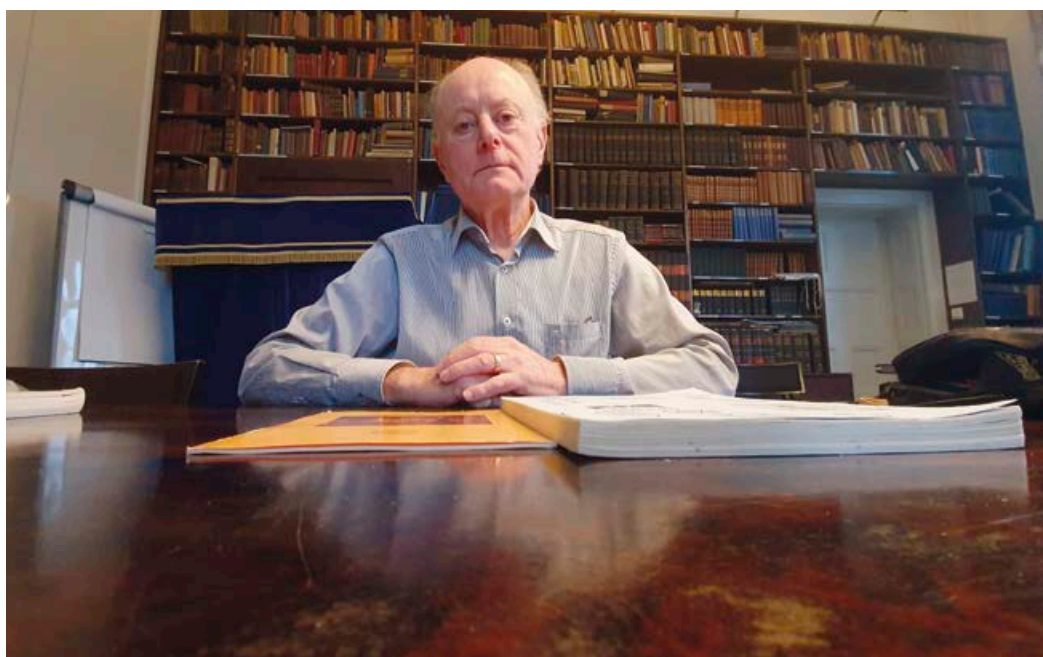
Expert om Keren Kajemets start i Sverige

Teol dr David Fischer har skrivit en avhandling om judiskt liv i Stockholm. Han menar att den östeuropeiska invandringen från huvudsakligen Tsarryssland i slutet av 1800-talet var helt avgörande för starten av Keren Kajemet i Sverige år 1910.

Även de judiska flyktingar som överlevde Förintelsen var pådrivande.

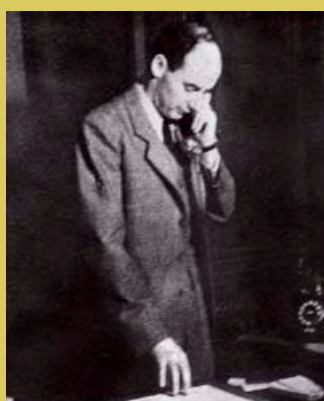
– Flyktingarna som kom hit efter andra världskriget var ofta sionister. De satsade pengar på att bygga upp landet Israel, den blå bössan fanns i allas hem och de hade med sig den svenska opinionen, allmänheten var mycket sympatiskt inställd, säger David Fischer.

Sid 4-5

Jubileumsdiplom och Ingrid Carlbergs bok

Den som ger minst 1200 kr till jubileumsinsamlingen till Raoul Wallenberg-parken i centrala Israel får, förutom ett vackert jubileumsdiplom, även pocketversion av journalisten Ingrid Carlbergs biografibok om Raoul Wallenberg: "Det står ett rum här och väntar på dig..." **Sid 2-3**

Raoul Wallenbergs öde högaktuellt

UD:s nyöppnade arkiv, riksdagsdebatter och samtal med Ryssland på högsta politiska nivå.

Frågan om vad som hände den svenske diplomaten Raoul Wallenberg efter hans osjälvviska och hjältemodiga insats för att i svenska UD:s namn rädda tusentals judar från Förintelsen, har blivit högaktuellt. **Sid 2-3**

Fira med oss:

Vi fyller 110 år och uppmärksammar Raoul Wallenberg

Att hylla och uppmärksamma Raoul Wallenbergs livsgärning bidrar till en djupare vänskap och närmare relationer mellan Sverige och Israel – Mellanösterns enda demokrati.

Fira med oss att Keren Kajem i Sverige fyller 110 år och hjälp oss samtidigt att uppmärksamma den svenske diplomaten Raoul Wallenberg, som räddade tiotusentals ungerska judar undan Förintelsen och därefter – för 75 år sedan – försvann i sovjetiska Gulag.

I samband med att Keren Kajem Israelfonden i Sverige fyller 110 år i år har vi startat en jubileumsinsamling för att inrätta en park i Israel till minne av den svenske diplomaten Raoul Wallenberg, som för 75 år sedan nu i januari tillfångatogs av Röda armén för att därefter försvinna i Gulag-arkipelagen.

Frågan om den svenske diplomatens öde är mer aktuell än någonsin. Riksdagen har debatterat frågan om vad

som egentligen hände Raoul Wallenberg, utrikesminister Ann Linde och UD har tagit upp ärendet med Rysslands utrikesminister Sergey Lavrov respektive ryska utrikesministeriet.

Dessutom avslöjar doku-

Insamlingen till Raoul Wallenberg-parken ger oss möjlighet att hålla liv i frågan om vad som egentligen hände den svenske diplomaten.

ment i UD:s nyöppnade arkiv sensationella uppgifter om att Ryssland redan 2011 bekräftade för Sverige att Raoul Wallenberg levde efter det officiella dödsdatumet – utan att svenska UD informerade Raoul Wallenbergs anhöriga.

Insamlingen till Raoul Wallenberg-parken ger Keren Kajem möjlighet att hålla liv i frågan om vad som hände den svenske diplomaten.

Insamlingen bidrar även till att uppmärksamma den svenske diplomatens osjälviska och hjältemodiga insats för att i svenska UD:s namn rädda tusentals judar från Förintelsen.

Att hylla Raoul Wallenbergs gärning kan också bidra till djupare vänskap och närmare relationer mellan Sveri-

ge och Israel – Mellanösterns enda demokrati.

Parken – i centrala Israel mellan Jerusalem och Tel Aviv – kommer att vara en påminnelse om en viktig länk mellan det judiska folket och Sverige.

Läs mer på sidorna 6 och 7 om vad som händer i Raoul Wallenberg-ärendet i riksdagen och på UD just nu.

Insamlingen till Raoul Wallenberg-parken kommer att pågå under hela jubileumsåret 2020. Målet är att inviga parken under 2021.

Alla som ger minst 750 kronor till Raoul Wallenberg-parken får ett vackert jubileumsdiplom som ett bevis på att man har gett en gåva till projektet.

Den som ger 1 200 kr till Raoul Wallenberg-parken får, förutom ett jubileumsdip-

Den som ger 1200 kr till Raoul Wallenberg-parken får, förutom ett jubileumsdiplom, även pocketversionen av journalisten Ingrid Carlbergs bok "Det står ett rum här och väntar på dig..."

lom som ett bevis på att man har planterat 10 träd, även pocketversion av journalisten Ingrid Carlbergs bok "Det står ett rum här och väntar på dig ...", som är en biografi över Raoul Wallenbergs liv.

Boken beskriver hur den svenske diplomaten hade tänkt sig ett annat liv och

egentligen inte sökte en hjälteroll och inget äventyr.

Krigsåren 1944 skulle Raoul Wallenberg fylla 32 år och arbetade på en litet handelsföretag som importerade gäss, kalkoner och äggpulver från Ungern. Han var utbildad arkitekt, satsade på en karriär i näringslivet men ha-

de svårt att hitta rätt.

När Förintelsen kom till Ungern ledde en serie tillfälligheter till att allas ögon föll på livsmedelshandlaren Raoul Wallenberg. Ett halvår senare gick Raoul Wallenberg frivilligt de sovjetiska trupperna till mötes i ett utbombat Budapest. Han skulle aldrig

komma tillbaka till Sverige.

För att ge en jubileumsgåva, använd inbetalningskortet på baksidan av denna folder. Du kan även ge via Swish-nummer 123 683 76 78 eller bankgiro 5816-5515. Märk betalningen "Raoul Wallenberg".

Att bli en månadsgivare

Att bli månadsgivare är ett praktiskt och enkelt sätt att bidra till ett grönskande Israel.

Anmäl dig som månadsgivare via autogiro genom att maila till info@kkl.nu eller

ringa till 08-661 8686 så skickar vi dig en blankett att fylla i. Du kan också ladda ned en autogiroblankett direkt på vår hemsida på länken kkl.nu/autogiro.

Alternativt så kan du registrera en periodisk

månadsbetalning till KKL via internetbanken – ange bankgiro 5816 – 5515.

Skicka oss samtidigt ett mejl till info@kkl.nu med det belopp du önskar ge varje månad samt till vilket ändamål pengarna ska gå.

Välkommen till IPU

IPU|Profilanalys®

+

IPU|Drivkraftsanalys®

=

IPU|Talent Insights

Kanske Sveriges mest utvecklade beteende- och motivationsanalys som finns i 90 länder och på 40 språk.

Ett verktyg för HR-personer och konsulter.

Beställ kostnadsfritt en Demorapport.

Tel. 08-34 18 40

www.ipu1973.se

TTI SUCCESS INSIGHTS SVENSKT IPU Institutet för Personlig Utveckling

Judisk flykting våg inspirerade till sionism

Keren Kajemet Israelfonden i Sverige firar 110 årsjubileum

Artiklarna i december-numret av Keren Kajemet nyhetsfolder om hur organisationen startade sin verksamhet i Sverige för 110 år sedan har väckt stort intresse i läsekretsen.

En av dem som hörde av sig till redaktionen var teologie doktor David Fischer, som skrev en doktorsavhandling 1996 vid Teologiska fakulteten i Uppsala med titeln "Judiskt liv, en undersökning bland medlemmar i Stockholms Judiska Församling". Han har även skrivit licentiatuppsatsen "Judiskt organisationsliv i Stockholm 1776-1984", vid samma fakultet år 1986.

I den senare beskrivs det judiska livet i Stockholm utifrån ett organisationsperspektiv, medan doktorsavhandlingen studerar det judiska livet utifrån de enskilda medlemmarnas perspektiv.

David Fischer visar brevmärken från tidigt 1900-tal som såldes, till förmån för uppbyggandet av landet Israel, av sionistiskt övertygade privatpersoner och de små organisationer som dessa grundade runt om i Sverige. På brevmärkena finns bilder på Theodor Herzl och andra tidiga sionistiska företrädare.

Han menar att den östeuropeiska invandringen från huvudsakligen Tsarrysland i slutet av 1800-talet var helt avgörande för starten och

Brevmärken såldes i början av 1900-talet till förmån för uppbyggandet av landet Israel.

Teol dr David Fischer menar att den östeuropeiska invandringen från huvudsakligen Tsarrysland i slutet av 1800-talet var helt avgörande för starten av Keren Kajemet i Sverige.

uppbyggandet av Keren Kajemet i Sverige såväl som i övriga Norden.

Även flyktingar från Förintelsen som överlevde nazisterna blev en stimulans när det gäller engagemanget för staten Israel.

– Jag vill här citera min kloka mamma med några ord "Hade vi haft Israel 1938 i stället för 1948, då hade vi inte behövt stå här och begråta våra mördade släktingar och vänner", säger David Fischer när vi träffar honom i Raoul Wallenbergrummet i Judiska Församlingen.

David Fischers mamma kom till Sverige år 1945 med Bernadotte-transporterna.

– Mamma deporterades tidig höst 1944 och hamnade till slut i Bergen-Belsen, som befriades av britterna i krigsslutet. Min pappa kom till Sverige 1947, berättar han.

Avhandlingen hade en mycket hög svarsfrekvens. Över

"Hade vi haft Israel 1938, hade vi inte behövt stå här och begråta våra mördade släktingar och vänner."

70 procent av de tillfrågade 1 000 personerna svarade och fördelningen mellan kön och åldrar var mycket jämn. Huvudresultatet visade att staten Israel ansågs vara den viktigaste enskilda faktorn för den judiska identiteten och dess bestånd.

Bland de äldre, de som själva upplevt kriget var stödet starkare än bland de yngre, men i båda grupper, ja klart och tydligt även bland

de yngsta, nämligen tonåringarna så intog staten Israel den viktigaste rollen för deras judiska identitet.

– Flyktingarna som kom hit efter andra världskriget var ofta sionister. De satsade pengar på att bygga upp landet Israel, den blå bössan fanns i allas hem och de hade med sig den svenska opinionen, allmänheten var mycket sympatisk inställd, säger David Fischer.

– Det har aldrig – varken förr eller senare – funnits så många judiska organisationer i Sverige som under perioden 1965-1985. I Stockholm fanns det drygt 60 stycken, förutom sex stycken, som Fischer benämner fristående organisationer, exempelvis samarbetsrådet Judar-Kristna, Raoul Wallenbergföreningen – det vill säga organisationer som inte direkt vilade på judisk grund.

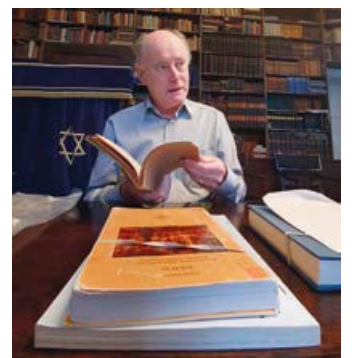
– Det berodde på att de judar som kom till Sverige kort före och efter kriget, samt de

danska och norska judar som kom under kriget var väldigt aktiva och medvetna om sitt judiska arv, samtidigt som det judiska arvet i landet Israel var populärt, fortsätter han och nämner statsminister Tage Erlander, som planterade träd och simmade i Döda havet, under sitt besök i Israel.

David Fischer visar även kristna böcker och häften från slutet av 1800-talet som beskriver sionismen och den judiska invandringen i det Heliga Landet.

– Böckerna är skrivna för kristna som var starkt troende. Det var ett sådant samhälle, säger han.

– Inom den framväxande frikyrkorörelsen i slutet av 1800-talet publicerades ett stort antal böcker, företrädesvis reseskildringar, många gånger mycket vackert illustrerade, som beskrev hur judarna nu återvänt till det Heliga Landet och de messianska förväntningar som förknip-

David Fischer har skrivit en doktorsavhandling om judiskt liv i Stockholm.

pades med detta faktum.

– Genom Röda korsets listor hade mamma sett att pappa var i livet i Österrike där han jobbade för den judiska hjälporganisationen Joint. Hon hade varit skild från sin fästman sedan 1941 då pappa tvingades till krigstjänst i den ungerska armén, som var allierad med Nazi-tyskland. Sex år senare återförenades de i Stockholm och gifte sig så småningom i Judiska församlingen. □

Dangoor Associates is a boutique legal advisory firm, integrating legal and investment advice. We are firmly dedicated to providing advice and expertise at the highest level, focusing on addressing our clients' most important issues.

DANGOOR ASSOCIATES

Postaddress: Box 7705,
10395 Stockholm, Sweden
Tel: + 46 70 764 42 57

www.dangoor-associates.com

Sverige informerades 2011 om att Raoul Wallenberg levde efter dödsdatum

UD valde att inte informera anhöriga

Enligt den ryska så kallade Smoltsov-rapporten dog Raoul Wallenberg i Lubjankafängelset i Moskva den 17 juli 1947. Nya uppgifter visar att rapporten är falsk.

Nu i januari avslöjades att dokument i UD:s nyöppnade arkiv visar att Raoul Wallenberg – under beteckningen "Fånge nr. 7" – förhöordes sex dagar efter det officiella dödsdatumet, samt att Sverige informerades om detta av FSB-arkivarien Vinogradov redan i oktober 2011.

UD informerade inte Raoul Wallenbergs anhöriga och vidtog inga andra åtgärder.

I slutet av januari i år hölls ett seminarium i riksdagen om Raoul Wallenbergs försvinnande, där nya uppgifter redovisades om ett miljardlån som Sverige erbjöd Sovjet efter andra världskriget.

I samband med seminariet startades ett parlamentariskt nätverk för Raoul Wallenberg i riksdagen.

I början av februari i år svarade utrikesminister Ann Linde på en interpellationsfråga av riksdagsledamoten Mikael Oscarsson (KD) med anledning

Smoltsovrapporten påstods länge vara det enda dokumentet om Raoul Wallenberg som påträffats i ryska arkiv, men 1989 "hittade" KGB hans pass, ficklender, sedlar i olika valutor och fängelseregistreringskort.

Raoul Wallenberg förhöordes sex dagar efter det officiella dödsdatumet. Sverige informerades om detta i oktober 2011 utan att informera anhöriga.

av Vinogradovs besked och undrade varför anhöriga inte har informerats. Två dagar innan riksdagsdebatten tog Ann Linde upp Raoul Wallenberg-frågan med sin ryske kollega Sergej Lavrov i Moskva.

– Svenska forskare anser inte att alla dokument har kommit fram. Lavrov lovade att vara behjälplig med detta, sa Linde efter mötet.

Efter påstötningar från den svenske diplomatens familj, forskare och från medier begärde Sverige i höstas – för första gången på många år – att ryska myndigheter skulle släppa ytterligare information om Raoul Wallenberg.

Den 31 oktober överlämnade UD en rad specifika frågor från anhöriga till ryska myndigheter. Brevet följdes upp den 11 november av Sveriges ambassadör Malena Mård, som till det ryska utrikesministeriet personligen underströk betydelsen av begäran.

Listan på namn på alla dem som donerat till Raoul Wallenberg Park kommer att lämnas över till UD i början av 2021.

För att ge en jubileums-gåva, använd inbetalningskortet på sista sidan. Du kan även ge via Swish-nummer 123 683 76 78 eller bankgiro 5816-5515. Märk betalningen "Raoul Wallenberg". □

Den 23 juli 1947 – sex dagar efter Raoul Wallenbergs officiella dödsdag – antecknar en vakt i Lubjankafängelset i Moskva i registret att säkerhetstjänstens S Kartasjov under sexton timmar förhör "Fånge nr 7".

Foto: Mark A. Wilson

Testamente som bidrar till ny framtid

Genom att skriva in Keren Kajemet i ditt testamente är du med och förändrar framtiden för de familjer som anländer till Israel.

Varje bidrag gör det möjligt för oss att fortsätta skapa en miljö och livsförutsättningar för dem som anländer till landet, från hela världen.

Keren Kajemet är en miljöorganisation i dubbel bemärkelse. Trädplantering är i sig viktigt för klimatet och de träd du planterar efter din bortgång fortsätter att skapa en god livsmiljö för de människor som bor i landet.

Den stora utmaningen är att driva tillbaka öknen. Ingen gåva är för stor eller för liten för detta ändamål. Och

din gåva kan vara pengar eller ett värdeföremål. En del väljer att testamentera en viss del av sin kvarlåtenskap, andra vill istället testamentera hela sin kvarlåtenskap till Keren Kajemet.

Ett alternativ till traditionellt testamente är Kapitalförsäkring med Keren Kajemet Sverige - Israelfonden som förmånstagare. Du förvaltar ditt kapital och får samtidigt ut en månatlig livränta genom att teckna en kapitalförsäkring.

Medan man är i livet så får man pengar att leva för, månad för månad. Den dag man går bort tillfaller resterande kapital Keren Kajemet som förmånstagare.

De träd du planterar efter din bortgång fortsätter att skapa en livsmiljö för de människor som bor i landet.

Skandia Liv har en genomsnittlig ränta de senaste 10 åren på 6,2 % och de senaste fem åren 8,4 procent.

Om du undrar över något

är du varmt välkommen att kontakta oss på e-post info@kkl.nu eller telefon 08-661 86 86 (kontorstid 9-12). □

Israel är garantin för att Förintelsen inte upprepas

Tänk om landet funnits år 1938

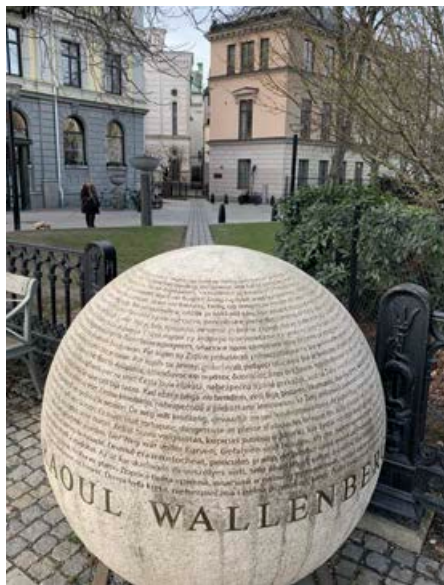
När vi detta år firar 110 års verksamhet för Keren Kajemet Israelfonden sedan starten 1910 i Stockholm, framgår det med önskvärd tydlighet att Theodor Herzl's vision om en judisk stat var kristallklar i sin analys. Som en modern profet påstår han 1897 att han skapat grunden för "Der Judenstaat", Judestaten. "Det kan ske inom 5 år eller inom 50 år" var Herzl's förutsägelse.

Det skedde inom 51 år för att vara exakt, 1948. Men tänk om det hade skett 10 år tidigare, 1938. Då hade katastrofen för Europas judiska befolkningen med all säkerhet haft ett annat förlopp. Förintelsen hade sannolikt kunnat undvikas. Denna tanke stärker oss i arbetet med att fortsätta att bygga upp landet. Israel är enda garantin för att en Förintelse aldrig kan upprepas.

Judestaten, Israel, är till ytan en "lilleputt" stat, mindre än Smålands yta. I detta lilla land bor det 9 miljoner människor. Det är som om nästan hela Sveriges befolkningen skulle flytta till Småland.

Längs medelhavskusten och i Jerusalem bor den övervägande delen av befolkningen. Endast 8% bor i Negevöknen som utgör 60% av landets totala yta. Kusten är överbefolkad vilket skapar stora utmaningar. Den fortsatta uppbyggnaden av landet måste fokusera på Negevöknen.

Där finns potentialen att utveckla landet och förbereda det för nya invandringsvågor men också för unga

Raoul Wallenberg plats vid Strandvägen Nybroplan i Stockholm. I bakgrunden "Vägen" till Förintelsemonumentet och Synagogan.

människor som önskar etablera sig och bygga upp familjer.

Det är detta arbete som är vår stora uppgift de kommande åren. Vi har kommit en bit men det finns mycket kvar att göra för att tränga undan öknen och skapa drägliga levnadsvillkor. Men det handlar om mycket mer än trädplantering. Vi måste se till att skapa arbetstillfällen och utbildningsmöjligheter.

Detta är vårt fokus i vårt långsiktiga projekt vi kallar Israel 2040, då vi vill se att ytterligare en miljon människor bor i

södra Israel. Vi hoppas att du känner lika starkt som vi för uppgiften och fortsätter att stödja oss i vår verksamhet.

Samtidigt med vårt 110 års jubileum som Nordens första och äldsta Sionistiska organisation, konstaterar vi att det är 75 år sedan Raoul Wallenberg blev arresterad i januari 1945. I boken "Det står ett rum här och väntar på dig" skildrar Ingrid Carlberg hur Raoul Wallenberg självpåtaget tog sig an uppgiften att resa ner till Budapest, mitt under brinnande krig, för att som specialattaché vid svenska ambassaden rädda så många judar som möjligt från deportation till Auschwitz, där de skulle ha mördats i Nazisternas dödsapparater.

Vi har valt att hylla Wallenbergs heroiska insatser genom att bygga Raoul Wallenberg Park nära Jerusalem. Vi blir mycket glada om du ansluter dig till detta projekt och får med ditt namn i hyllningsboken som får sitt hem i Jerusalem.

Listan med namn kommer även att överlämnas till UD under våren 2021 med krav på att UD gör mer för att klarlägga Raoul Wallenbergs öde.

Ett varmt tack för ditt fortsatta stöd till vår verksamhet!

Max Federmann
Verksamhetschef
KKL Israelfonden

Keren Kajemet Israelfonden · Adress: Box 5053 10242 Stockholm · Tel: 08-661 8686 · Hemsida: www.kkl.nu · E-post: info@kkl.nu · Bankgiro: 5816-5515

INBETALNING/GIRERING AVI

Använd nedanstående OCR-nummer vid donation till Raoul Wallenberg-parken. Vid betalning via Swish eller på annat sätt skriv "RW parken" i meddelande fältet! Vårt Swish nummer är: 123 683 76 78

Inbet avgift (ifylls av banken)	OCR
Belopp kronor	
öre	FYLL I DET BELOPP SOM BETALAS

Prislista/fakta:

Träd 100kr/st
Liman, 25 träd: 2500 kr
Oas, 50 träd; 5 000 kr
Allé, 100 träd: 10 000 kr
Lund, 1.000 träd: 100 000kr
Park, 5.000 träd: 500 000 kr
Skog, 10.000 träd: 1 000 000 kr
Skylt Park Sweden fr. 20 000 kr

Våra diplom passar som gåva vid livets alla tillfällen. Samtidigt hjälper du både människor och miljö i Israel. (Vid diplombeställning tillkommer en avgift för porto/administration på 40 kr.)

Betalningsavsändare

Till bankgiro nr **5816-5515** Betalningsmottagare **Keren Kajemet Israelfonden**

VAR GOD GÖR INGA ÄNDRINGAR

MEDDELANDEN KAN INTE LÄMNAS PÅ AVIN

DEN AVLÄSES MASKINELLT

Referensnr